

Zzp'er krijgt na 10 jaar alsnog zwangerschapsuitkering

Asscher stribbelt tegen

Eén zzp'er is het gelukt voor haar zwangerschapsverlof in 2005 een uitkering van het UWV te krijgen. 'Gerechtigheid in een land waar de overheid vrouwen heeft gediscrimineerd' versus een 'menselijke fout van een overheidsinstantie'.

Door: Nanda Troost

Yolanda Huntelaar (41), grafisch ontwerpster in Amsterdam, vroeg vorig jaar bij het UWV een uitkering aan nadat een commissie van de Verenigde Naties had vastgesteld dat Nederland het VN-Vrouwenverdrag niet heeft nageleefd. Kleine zelfstandigen werden tussen 2004 en 2008 achtergesteld bij vrouwen in loondienst, die wel werden doorbetaald rond de bevalling, luidde het oordeel. Huntelaar beviel in 2005 van zoon Rijk, haar tweede kind, en had een aantal maanden geen inkomen.

Tien jaar later is er nu toch 4.000 euro bijgeschreven op haar bankrekening, maar een juichstemming heerst er niet in huize Huntelaar. 'Voor mij is het gerechtigheid in een land waar de overheid vrouwen heeft gediscrimineerd. Maar ik weet van andere vrouwen dat hetzelfde UWV hun verzoek om een uitkering heeft afgewezen. Die onrechtvaardigheid steekt nog steeds. Hoeveel vrouwen staan er achter me die nog steeds niets krijgen?'

Huntelaar is een van de vijf kleine zelfstandigen die al jaren via de rechter proberen af te dwingen dat zzp'ers die zwanger waren tussen 2004 en 2008 alsnog een uitkering krijgen. Ze worden gesteund door het Proefprocessenfonds Clara Wichmann. Het gaat naar schatting om twintigduizend vrouwen voor wie toen niets was geregeld. Minister Lodewijk Asscher van Sociale Zaken en Werkgelegenheid weigert de vrouwen tegemoet te komen. De bepalingen in het VN-Vrouwenverdrag slaan volgens hem op vrouwen die in loondienst werken en niet op kleine zelfstandigen (zie inzet).

Wet Arbeidsongeschiktheidsverzekering Zelfstandigen

[© Cigdem Yuksel](#)

Tot 1 augustus 2004 waren zwangere zzp'ers verzekerd via de WAZ, de Wet Arbeidsongeschiktheidsverzekering Zelfstandigen. Sinds 1 juni 2008 bestaat de regeling Zelfstandig en Zwanger. 'We vinden dus blijkbaar wel dat er iets voor zzp'ers geregeld moet zijn, maar de overheid weigert een fout die ronduit discriminerend is recht te zetten', zegt juriste Mac Vijn.

Na afschaffing van de WAZ kwam de particuliere arbeidsongeschiktheidsverzekering op voor

zzp'ers. Van de nu ongeveer 1 miljoen zzp'ers heeft naar schatting eenderde die afgesloten. Te duur of niet nodig, voeren kleine zelfstandigen vaak aan als reden om het risico op ziekte en arbeidsongeschiktheid zelf te dragen.

'Ik vind het niet raar om zo'n verzekering te hebben. Ik heb er ook al jaren een', zegt Huntelaar. 'Maar destijds hadden die verzekeringen de clausule dat je binnen twee jaar niet zwanger mocht worden. Juist door die onrechtvaardige clausule strijd ik er tot op de dag van vandaag voor dat iedereen alsnog een uitkering krijgt.'

Verbaasd

Huntelaar is verbaasd dat ze de uitkering uiteindelijk toch heeft gekregen. 'Er lopen nog allerlei rechtszaken. Ik heb het geld daarom voorlopig apart gezet. Het UWV zal het wel terug komen vragen omdat ze zich hebben vergist. Maar dan hebben ze wel fout op fout gestapeld. We hebben heel wat heen en weer geschreven, omdat ik allerlei stukken moest aanleveren. Dat viel niet mee, je belastingopgave over 2001, 2002, 2003, 2004. Maar het geld is binnen, inclusief 8 procent vakantiegeld.'

Het UWV zegt dat de uitkering is overgemaakt als gevolg van een menselijke fout. 'Wij voeren de wet uit. Deze mevrouw heeft geluk gehad. Het geld wordt niet teruggevraagd, omdat ze niet kon weten dat ze er geen recht op had.' De vier andere vrouwen zijn na de afwijzing door het UWV naar de rechter gestapt. Die rechtszaak moet nog beginnen.

[Lodewijk Asscher. © ANP](#)

Hoe ver gaat de beleidsvrijheid van een minister als het gaat om een internationaal verdrag? Die vraag komt vandaag bij de rechter aan de orde in een nieuwe rechtszaak rond het zwangerschapsverlof van zzp'ers over de periode 2004-2008. Volgens vijf zzp'ers, gesteund door het Proefprocessenfonds Clara Wichmann, moet de overheid zoals staat in het VN-Vrouwenverdrag voor hen 'een voorziening' treffen. 'En een voorziening betekent dus een uitkering', zegt juriste Mac Vijn namens de kleine zelfstandigen. 'Hoe hoog de uitkering is, dáárin is de minister dan wel vrij. Maar er moet iets komen. Overigens was die uitkering voor zzp'ers 70 procent van het minimumloon, zowel vóór 2004 als na 2008.'

Minister Lodewijk Asscher van Sociale Zaken vindt echter dat het verdrag, met termen als loon en verlof, over werknemers gaat en niet over zzp'ers, schreef hij eerder aan de Kamer. Bovendien is de overheid tot en met de Hoge Raad in het gelijk gesteld, zegt de woordvoerder van Asscher. Adviezen die er inmiddels ook liggen zijn volgens de woordvoerder niet-bindend. Het comité dat gaat over de naleving van het VN-Vrouwenverdrag (Cedaw) oordeelde eerder dat Nederland zzp'ers heeft achtergesteld bij vrouwen in loondienst. Inmiddels ligt er ook een soortgelijk oordeel van het College voor de Rechten van de Mens. Dat stelt vast dat Nederland in 2014 drie verdragen niet is nagekomen. Voor twee van de drie is dat rechtgezet: de bed-bad-broodregeling en het in beroep kunnen gaan tegen lagere straffen in strafzaken. Vijn: 'Maar het zwangerschapsverlof voor zzp'ers is voor het kabinet kennelijk zo'n principiële zaak dat ze discriminatie van vrouwen weigeren recht te

zetten.'